

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації
Кафедра психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Затверджено
Науково-методичною радою Університету,
протокол від « 29 » 09 2024 № 7

Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Робоча програма навчальної дисципліни

«НЕЙРОПСИХОЛОГІЯ»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

денної та заочної форм навчання

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальності 053 «Психологія»

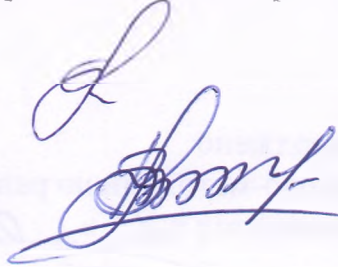
освітньо-професійна програма «Психологія»

статус дисципліни: вибіркова

Ірпінь 2024

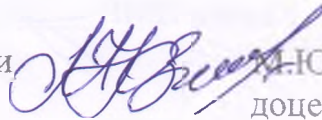
Робоча програма навчальної дисципліни «Нейропсихологія» укладена на основі освітньо-професійної програми «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія», затвердженої Вченою радою Університету від 26.04.2021, протокол №5 та на основі освітньо-професійної програми «Психологія» в її редакції першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія», затвердженої Вченою радою Університету від 30.03.2023, протокол №9.

Укладачі

Л.М. Клевець, к. псих. н., доцент
кафедри психології, педагогіки та суспільних
дисциплін
В.І. Хоменко, викладач кафедри психології,
педагогіки та суспільних дисциплін

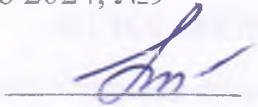
Гарант освітньої програми

Д.Ю. Заушнікова, к. псих. н., доцент,
доцент кафедри психології, педагогіки та
суспільних дисциплін

Розглянуто і схвалено кафедрою психології, педагогіки та суспільних дисциплін,
протокол від «2» лютого 2024, №9

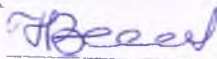
Завідувач кафедри

І.О. Петухова, к.пед.н., доцент

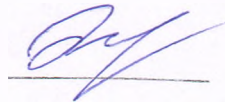
Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій,
спорту та реабілітації, протокол від «8» лютого 2024, №7

Голова Вченої ради
факультету соціально-гуманітарних
технологій, спорту та реабілітації

Н.І. Зикун, д. н. із соц. ком.,
професор

Завідувач навчально-
методичного відділу

І.В. Качур, к.біол.н., доцент

Реєстраційний № _____

Зміст

1. Передмова	4
2. Опис навчальної дисципліни	5
2.1. Компетентності і результати навчання	6
2.2. Пререквізити та постреквізити вивчення дисципліни	6
2.3. Структура навчальної дисципліни	7
2.4. Рейтинг-план	9
2.5. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення	11
3. Програма навчальної дисципліни	12
4. Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	18
5. Засоби діагностики результатів навчання	20
6. Форми та питання поточного та підсумкового контролю	21
7. Рекомендована література	26
8. Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни	27

1. ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Нейропсихологія» відноситься до вибіркової навчальної дисципліни підготовки освітньої програми професійної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 053 «Психологія».

Мета навчальної дисципліни передбачає засвоєння сучасних теоретичних та практичних напрацювань в галузі нейропсихологічної діяльності в системі охорони психічного здоров'я.

Завдання навчальної дисципліни полягає у:

засвоєнні дефініцій: «вищі психічні функції», «локальні ураження мозку», «нейропсихологічні синдроми», «агнозії», «апраксії», «розлади мислення», «афазії», «модально-специфічні розлади уваги і пам'яті», «модально-неспецифічні розлади уваги і пам'яті», «нейрореабілітація», «нейропсихологічна діагностика»;

усвідомленні основних принципів будови мозку, нейропсихологічних синдромів порушень головного мозку, теорій системної динамічної локалізації вищих психічних функцій людини, порушень ВПФ при локальних ураженнях головного мозку;

відпрацюванні методів клінічного нейропсихологічного дослідження, підбору адекватних методів для проведення нейропсихологічного дослідження, конструювання процесу нейропсихологічного дослідження відповідно до основних принципів його проведення та основних принципів етики психолога, умов роботи, індивідуальних особливостей та психічного статусу досліджуваних осіб, розроблення висновку про локалізацію патологічного процесу, прогнозування змін та динаміки розвитку і функціонування різних психічних процесів при різних нейропсихологічних синдромах;

попередженні порушень вищих психічних функцій;

розвиткові здатності вчасно помічати порушення ВПФ, навичок нейропсихологічної діагностики та реабілітації.

Форми навчання: денна, заочна, дистанційна.

Методи та форми навчання. Робоча навчальна програма передбачає викладання матеріалу у вигляді: бесіди, диспутів, дискусій, пояснювально-ілюстративного методу. Основними формами навчання є лекції, практичні та індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача та самостійна робота студента.

Для досягнення навчальних завдань, загального розвитку особистості, професійної її підготовки доцільно використовувати різні методи навчання, а саме словесний, наочний, практичні методи; методи організації пізнавальної діяльності (частково-пошуковий, дослідницький); методи стимулювання та мотивації навчання (пізнавальні та навчальні дискусії, імітаційні); методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, тестування тощо)

Форми організації занять: Основними формами навчання є лекції, практичні заняття, індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача та самостійна робота студента.

Організація поточного та підсумкового контролю знань.

Метою поточного контролю є перевірка у студентів рівня знань, набутих на лекційних та семінарських заняттях. Поточний контроль здійснюється персоналізованим оцінюванням роботи кожного студента. Структура поточного контролю враховує особливості денної, заочної форм навчання.

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу дисципліни складає 100 балів.

У поточному контролі знань студентів із дисципліни «Нейропсихологія» оцінюванню підлягають наступні обов'язкові елементи:

1. Системність і активність роботи на практичних заняттях (у т.ч. і робота в малих групах).
2. Виконання модульних завдань.

Оцінка системності і активності роботи на семінарських заняттях передбачає контроль:

- 1) рівня знань, продемонстрованого студентами у їх виступах чи відповідях на семінарських заняттях;
- 2) результатів виконання і захисту контрольних робіт чи інших завдань, винесених на конкретне семінарське заняття.

Формою підсумкового контролю знань є диференційований залік.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСБ-23-1, ПСБз-23-1

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Вибіркова	
Модулів – 2		
Змістовних модулів – 2	Рік підготовки	
Загальна кількість годин - 120 год		
	Семестр	
	7 - й	7 - й
	Лекції	
	18 год.	4 год.
	Семінарські заняття	
	22 год.	4 год.
	Самостійна робота	
	78 год.	110 год.
	Індивідуально-консультаційна робота	
	2 год.	2 год.
	Вид контролю	
	Диференційований залік	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСБ-22-1

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
Модулів – 2		
Змістовних модулів – 2	Рік підготовки	
Загальна кількість годин - 90 год		
	Семестр	
	6 - й	- й
	Лекції	
	20 год.	год.
	Семінарські заняття	
	16 год.	год.
	Самостійна робота	
	52 год.	год.
	Індивідуально-консультаційна робота	
	2 год.	год.
	Вид контролю	
	Диференційований залік	

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності	Результати навчання
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
Здатність приймати обґрунтовані рішення.	Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
Навички міжособистісної взаємодії.	Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
Здатність оперувати категоріально - понятійним апаратом психології	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків	Знати, розуміти сутність психологічних особливостей та поведінки особистості, застосовувати оптимальні форми професійної взаємодії.
Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.	Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Супутніми для вивчення цієї дисципліни є «Загальна психологія», «Психодіагностика», «Спеціальна психологія», «Патопсихологія», «Клінічна психологія», «Діагностика та корекція девіантної поведінки».

Наступними для цієї дисципліни буде вивчення предметів «Психокорекція», «Психотерапія», «Кризова психологія», «Психологічне консультування», «Експериментальна психологія».

2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСБЗ-23-1, ПСБ-23-1

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	с	ікр	с.р.		л	с	ікр	с.р.
Модуль I денна форма навчання = 2,27 зал. кред. (68 год.)										
ЗМ I. (Т.1-5) Вступ до нейропсихології										
Т.1. Історія нейропсихології	12	2	2	-	8	12	2	-	-	10
Т.2. Анатомія і фізіологія нервової системи	14	2	2	-	10	14	-	-	-	14
Т.3. Нейропсихологія вищих психічних функцій	14	2	2	-	10	14	-	2	-	12
Т.4. Нейропсихологія пам'яті	14	2	2	-	10	14	-	-	-	14
Т.5. Нейропсихологія окремих психічних функцій	14	2	4	-	8	14	-	-	-	14
Форма контролю – контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.) – письмова робота										
Разом за Модулем 1	68	10	12	-	46	68	2	2	-	64
Модуль II денна форма навчання = 1,73 зал. кред. (52 год.)										
ЗМ II. (Т.6-8) Клінічна нейропсихологія										
Т.6. Нейропсихологія патології вищих психічних функцій	16	2	2	2	10	18	2	-	2	14
Т.7. Нейропсихологічна діагностика	16	2	4	-	10	18	-	2	-	16
Т.8. Нейропсихологічна реабілітація	20	4	4	-	12	16	-	-	-	16
Форма контролю – контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.) – письмова робота										
Форма підсумкового контролю – Диференційований залік										
Разом за Модулем 2	52	8	10	2	32	52	2	2	2	46
Усього годин	120	18	22	2	78	120	4	4	2	110

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСБ-22-1

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	с	ікр	с.р.		л	с	ікр	с.р.
Модуль I денна форма навчання = 1,7 зал. кред. (51 год.)										
ЗМ I. (Т.1-5) Вступ до нейропсихології										
Т.1. Історія нейропсихології	10	2	2	-	6	-	-	-	-	-
Т.2. Анатомія і фізіологія нервової системи	10	2	2	-	6	-	-	-	-	-
Т.3. Нейропсихологія вищих психічних функцій	10	2	2	-	6	-	-	-	-	-
Т.4. Нейропсихологія пам'яті	10	2	2	-	6	-	-	-	-	-
Т.5. Нейропсихологія окремих психічних функцій	11	2	2	-	7	-	-	-	-	-
Форма контролю – контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.) – письмова робота										
Разом за Модулем 1	51	10	10	-	31	-	-	-	-	-
Модуль II денна форма навчання = 1,3 зал. кред. (39 год.)										
ЗМ II. (Т.6-8) Клінічна нейропсихологія										
Т.6. Нейропсихологія патології вищих психічних функцій	13	2	2	2	7	-	-	-	-	-
Т.7. Нейропсихологічна діагностика	13	4	2	-	7	-	-	-	-	-
Т.8. Нейропсихологічна реабілітація	13	4	2	-	7	-	-	-	-	-
Форма контролю – контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.) – письмова робота										
Форма підсумкового контролю – Диференційований залік										
Разом за Модулем 2	39	10	6	2	21	-	-	-	-	-
Усього годин	90	20	16	2	52	-	-	-	-	-

2.4. РЕЙТИНГ-ПЛАН

ПСБ-23-1

Години		Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)	
денна	заоч.	Модуль 1			денна	заоч.
2 2 8	2 0 10	Т.1. Історія нейропсихології	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті нейропсихології	0 3 1	0 0 3
2 2 10	0 0 14	Т.2. Анатомія і фізіологія нервової системи	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	0 3 1	0 0 3
2 2 10	0 2 12	Т.3. Нейропсихологія вищих психічних функцій	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті нейропсихології	0 3 1	0 5 3
2 2 10	0 0 14	Т.4. Нейропсихологія пам'яті	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	0 3 1	0 0 3
2 4 8	0 0 14	Т.5. Нейропсихологія окремих психічних функцій	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота Проміжний модульний контроль 1	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті нейропсихології	0 3 1 3	0 0 3
Усього за модулем 1					23	20
Модуль 2						
2 2 2 10	2 0 2 14	Т.6. Нейропсихологія патології вищих психічних функцій	Лекція Семінарське заняття Індивідуально-консультаційна робота Самостійна робота	Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	0 3 7 1	0 0 7 3

2 4 10	0 2 16	Т.7. Нейропсихологіч на діагностика	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті нейропсихології	0 3 1	0 5 3
4 4 12	0 0 16	Т.8. Нейропсихологіч на реабілітація	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота Проміжний модульний контроль 2	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті нейропсихології	0 3 1 3	0 0 3 4
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE					5	5
Усього за модулем 2					27	30
Форма підсумкового контролю – Диференційований залік					50	
Усього за курсом					100	

РЕЙТИНГ-ПЛАН

ПСБ-23-1

Години	Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
Модуль 1				
2 2 6	Т.1. Історія нейропсихології	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті нейропсихології	0 3 1
2 2 6	Т.2. Анатомія і фізіологія нервової системи	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	0 3 1
2 2 6	Т.3. Нейропсихологія вищих психічних функцій	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті нейропсихології	0 3 1

2	Т.4.	Лекція	Аналізувати та пояснювати психічні	0
2	Нейропсихологі	Семінарське заняття	явища, ідентифікувати психологічні	3
6	я пам'яті	Самостійна робота	проблеми та пропонувати шляхи їх	1
			розв'язання.	
2	Т.5.	Лекція	Розуміти закономірності та	0
2	Нейропсихологі	Семінарське заняття	особливості розвитку і	3
7	я окремих	Самостійна робота	функціонування психічних явищ в	1
	психічних	Проміжний модульний	контексті нейропсихології	3
	функцій	контроль 1		
Усього за модулем 1				23
Модуль 2				
2	Т.6.	Лекція	Аналізувати та пояснювати психічні	0
2	Нейропсихологі	Семінарське заняття	явища, ідентифікувати психологічні	3
2	я патології	Індивідуально-	проблеми та пропонувати шляхи їх	7
7	вищих	консультаційна робота	розв'язання.	
	психічних	Самостійна робота		1
	функцій			
2	Т.7.	Лекція	Розуміти закономірності та	0
2	Нейропсихологі	Семінарське заняття	особливості розвитку і	3
7	чна діагностика	Самостійна робота	функціонування психічних явищ в	1
			контексті нейропсихології	
4	Т.8.	Лекція	Розуміти закономірності та	0
2	Нейропсихологі	Семінарське заняття	особливості розвитку і	3
7	чна реабілітація	Самостійна робота	функціонування психічних явищ в	1
		Проміжний модульний	контексті нейропсихології	3
		контроль 2		
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE				5
Усього за модулем 2				27
Форма підсумкового контролю – Диференційований залік				50
Усього за курсом				100

2.5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мультимедійний супровід.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ №1. ВСТУП ДО НЕЙРОПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Історія нейропсихології

План лекційного заняття:

1. Історія нейропсихології
2. Предмет і методи нейропсихології
3. Взаємозв'язок нейропсихології з іншими науками

План семінарського заняття

1. Основні етапи розвитку нейропсихології
2. Предмет, завдання і фундаментальні поняття нейропсихології
3. Методологічні засади нейропсихології

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Галузі нейропсихології
2. Сучасний етап розвитку нейропсихології як науки
3. Методи в психофізиці

Перелік питань для самоконтролю:

1. Назвіть одного з перших вчених, який зацікавився проблемами взаємозв'язку між мозком і психікою.
2. Надати характеристику методу електроенцефалографія (ЕЕГ)
3. Опишіть метод функціональна магнітно-резонансна томографія (ФМРТ)
4. Опишіть метод магнітно-резонансна томографія (МРТ)
5. Що є предметом вивчення нейропсихології?
6. Які методи діагностики нейропсихології відносять до «Клінічних методів»?
7. Які методи діагностики нейропсихології відносять до «Нейрофізіологічних методів».
8. Надати характеристику взаємозв'язку нейропсихології з іншими науками.

Рекомендована література

Основна: [1,2]

Допоміжна: [3]

Міжнародні видання: [1]

Інформ. ресурси Інтернет: [1, 2]

Тема 2. Анатомія і фізіологія нервової системи

План лекційного заняття:

1. Будова і функції нервової системи.
2. Нервові клітини.
3. Нервові волокна.
4. Нервові центри.
5. Нервові процеси

План семінарського заняття

1. Філогенез нервової системи
2. Властивості нервових центрів
3. Анатомо-фізіологічні особливості відділів головного мозку
4. Функції черепних нервів
5. Поняття аналізатора в нейропсихології

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Об'єкт та предмет вивчення НС.

2. Об'єкт та предмет вивчення ВНД
3. Структура ЦНС
4. Онтогенез відділів головного мозку

Перелік питань для самоконтролю:

1. Характеристика 12 пар черепно-мозкових нервів
2. Характеристика 31 пари спинно-мозкових нервів
3. Характеристика Нервових клітин.
4. Характеристика Нервових волокон.
5. Характеристика Нервових центрів.
6. Характеристика Нервових процесів.

Рекомендована література

Основна: [1, 2]

Допоміжна: [1]

Міжнародні видання: [2]

Інформ. ресурси Інтернет: [1, 2]

Тема 3. Нейропсихологія вищих психічних функцій

План лекційного заняття:

1. Вища нервова діяльність.
2. Зв'язок вищих психічних функцій з мозком.
3. Структурно-функціональна організація вищих психічних функцій.
4. Розвиток вищих психічних функцій.

План семінарського заняття:

1. Визначення та характеристика поняття вищих психічних функцій
2. Мозкові механізми та локалізація вищих психічних функцій
3. Міжпівкулева асиметрія мозку та міжпівкулева взаємодія
4. Функціональна специфічність великих півкуль мозку

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Концепції та методи в науці про зір
2. Концепції та методи в аудіології
3. Концепції та методи в науці про мовлення
4. Перцептивні наслідки втрати слуху

Перелік питань для самоконтролю:

1. Характеристика складової частини нервової системи
2. Характеристика нервових імпульсів
3. Локалізація вищих психічних функцій
4. Блоки мозку за О.Р. Лурія
5. Що відносять до факторів розвитку вищих психічних функцій?
6. Назвати основні закономірності розвитку вищих психічних функцій

Рекомендована література

Основна: [1,3]

Допоміжна: [3]

Міжнародні видання: [3]

Інформ. ресурси Інтернет: [1, 2]

Тема 4. Нейропсихологія пам'яті

План лекційного заняття:

1. Види пам'яті.
2. Психологічні характеристики пам'яті.
3. Нейронаукові основи пам'яті.

4. Нейропсихологія порушень пам'яті.

План семінарського заняття:

1. Основні фізіологічні характеристики пам'яті.
2. Загальна характеристика порушень пам'яті: гіпомнезія, гіпермнезія, амнезія, парамнезія
3. Модально не специфічні порушення пам'яті.
4. Модально–специфічні порушення пам'яті.
5. Оцінка порушень пам'яті.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Розлади пам'яті при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження
2. Методи дослідження розладів пам'яті при локальних ураженнях мозку

Перелік питань для самоконтролю:

1. Характеристика класифікації пам'яті за видами.
2. Характеристика класифікації пам'яті за характером діяльності
3. Характеристика механічних процесів пам'яті
4. Характеристика психологічних процесів пам'яті
5. Характеристика нейронаукових основ пам'яті: зберігати, кодувати, зберігати та відтворювати інформацію
6. Характеристика нейронаукових порушень пам'яті
7. Фактори порушень пам'яті

Рекомендована література

Основна: [1, 3]

Допоміжна: [3]

Міжнародні видання: [2]

Інформ. ресурси Інтернет: [1, 2]

Тема 5. Нейропсихологія окремих психічних функцій

План лекційного заняття:

1. Нейропсихологія свідомості.
2. Нейропсихологія мислення.
3. Нейропсихологія мови.
4. Нейропсихологія емоцій.
5. Нейропсихологія поведінки.

План семінарського заняття

1. Розлади мислення при локальних ураженнях мозку
2. Афазії, аграрії та анексії
3. Розлади емоцій: види, локалізація уражень
4. Модально-специфічні та модально-неспецифічні розлади уваги

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Поняття «Свідомість» та його структура
2. Компоненти процесу мислення
3. Перелічити компоненти мислення, які пов'язані з різними ділянками головного мозку
4. Характеристика основних напрямків досліджень нейропсихології мислення
5. Значення нейропсихології мислення для: клінічної психології, нейронауки, педагогіки.
6. Перспективи розвитку нейропсихології емоцій

Перелік питань для самоконтролю:

1. Характеристика емоційних розладів
2. Характеристика особистісних розладів
3. Поняття нейропсихологія поведінки
4. Перспективи розвитку нейропсихології поведінки
5. Характеристика основних порушень поведінки
6. Лікування порушень поведінки

Рекомендована література

Основна: [3]

Допоміжна: [1,3]

Міжнародні видання: [2]

Інформ. ресурси Інтернет: [1, 2]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ №2. КЛІНІЧНА НЕЙРОПСИХОЛОГІЯ

Тема 6. Нейропсихологія патології вищих психічних функцій

План лекційного заняття:

1. Нейропсихологія органічних психічних захворювань.
2. Нейропсихологія психічних захворювань.
3. Нейропсихологія травм головного мозку.
4. Нейропсихологія вікових змін.
5. Нейропсихологія в клінічній практиці

План семінарського заняття

1. Клінічні прояви нейропсихологічних порушень
2. Порушення вищих психічних функцій при мозкових ураженнях
3. Види нейропсихологічних розладів
4. Основні симптоми та синдроми нейропсихологічних розладів

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Психологічні особливості осіб з нейропсихологічними захворюваннями
2. Характеристика нейропсихології вікових змін
3. Характеристика програм і вправ, які можуть допомогти поліпшити когнітивні функції у літньому віці.
4. Заходи нейропсихологічної реабілітації

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Перспективи розвитку нейропсихології психічних захворювань
2. Нейропсихологічні методи дослідження травм головного мозку
3. Основні напрямки досліджень нейропсихології травм головного мозку
4. Перспективи розвитку нейропсихології травм головного мозку

Перелік питань самоконтролю:

1. Назвати види ураження головного мозку
2. Методи дослідження при ураженнях головного мозку
3. Заходи реабілітації при ураженнях головного мозку
4. Методи дослідження з порушеннями *структури і функції* головного мозку
5. Характеристика основних напрямків досліджень нейропсихології психічних захворювань

Рекомендована література

Основна: [3]

Допоміжна: [2, 3]

Міжнародні видання: [2]

Інформ. ресурси Інтернет: [1, 2]

Тема 7. Нейропсихологічна діагностика

План лекційного заняття:

1. Завдання нейропсихологічної діагностики.
2. Місце нейропсихологічної діагностики в клінічній практиці.
3. Методи нейропсихологічної діагностики.
4. Класифікація нейропсихологічних методик.
5. Особливості нейропсихологічної діагностики різних форм психічних захворювань.

План семінарського заняття:

1. Клінічні та експериментальні способи визначення глибини ураження психічних функцій
2. Загальна схема нейропсихологічного дослідження
3. Нейропсихологічна характеристика результатів обстеження (фонематичний, лексичний, морфологічний, синтаксичний коди мови)
4. Нейропсихологічний висновок

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Характеристика завдань нейропсихологічної діагностики захворювань головного мозку
2. Місце нейропсихологічної діагностики в клінічній практиці
3. Надати характеристику об'єктивним методам нейропсихологічної діагностики захворювань головного мозку
4. Надати характеристику суб'єктивним методам нейропсихологічної діагностики захворювань головного мозку

Перелік питань самоконтролю:

1. Характеристика методики для дослідження пам'яті.
2. Характеристика методики для дослідження мислення.
3. Характеристика методики для дослідження мови.
4. Характеристика методики для дослідження емоцій.
5. Характеристика методики для дослідження поведінки
6. Характеристика особливостей нейропсихологічної діагностики різних форм психічних захворювань

Рекомендована література

Основна: [2]

Допоміжна: [3]

Міжнародні видання: [2, 3]

Інформ. ресурси Інтернет: [1, 2]

Тема 8. Нейропсихологічна реабілітація

План лекційного заняття:

1. Когнітивна функція: заходи нейропсихологічної реабілітації
2. Нейрореабілітація: фундаментальні принципи нейрореабілітації
3. Техніки і методи нейрореабілітації
4. Робототехнічна терапія
5. Комунікаційні стратегії
6. Новітні методи нейромодуляції
7. Інженерія нервової тканини

План семінарського заняття:

1. Особливості психологічного супроводу осіб з нейропсихологічними розладами та їх сімей
2. Корекційна діяльність практичного психолога при нейропсихологічних розладах
3. Реабілітаційна діяльність практичного психолога при нейропсихологічних розладах

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

1. Техніки і методи нейрореабілітації
2. Робототехнічна терапія
3. Комунікаційні стратегії
4. Віртуальна реальність та ігри в нейрореабілітації
5. Нейропротезування та екзоскелети
6. Новітні методи нейромодуляції
7. Інженерія нервової тканини

Перелік питань самоконтролю:

1. Поняття «Когнітивна функція»
2. Заходи нейропсихологічної реабілітації.
3. Поняття «Нейрореабілітація»
4. Нейропластичність. Особливості та сфера застосування

5. Фундаментальні принципи нейрореабілітації

6. Індивідуальні плани лікування

Рекомендована література

Основна: [2,3]

Допоміжна: [3]

Міжнародні видання: [2, 3]

Інформ. ресурси Інтернет: [1, 2]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE для денної та заочної форми навчання (максимально до 5 балів).

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Кількість балів		Критерії оцінювання
Денна ф/н	Заочна ф/н	
3	5	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.
2	4	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
1	2-3	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.
0,5	1	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі
0	0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

для денної та денної форми навчання

К-сть балів	Критерії оцінювання
7	Послідовність, логічність написання роботи, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
5-6	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, проте без пов'язання результатів із практичною діяльністю психолога.
3-4	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, підготовлена презентація, що розкриває основні положення, проте здобувач не захистив представлений матеріал.
1-2	Послідовність, логічність написання реферату присутня: відсутня презентація та захист

0	Робота відсутня
---	-----------------

Шкала оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів		Критерії оцінювання
Денна ф/н	Заочна ф/н	
1	3	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
0,75	2	Здобувач вищої освіти всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
0,5	1	Послідовність, логічність написання реферату, але без презентації.
0	0	Завдання не виконано

Критерії оцінювання контрольних робіт

Проведення поточного контрольного заходу є обов'язковим для здобувачів вищої освіти. Такий захід проводиться у вигляді аудиторної комплексної роботи та дозволяє здійснити контроль знань студентів за всіма змістовими модулями. Контрольний захід проводиться у письмовому вигляді і може включати теоретичні питання, розуміння понятійного апарату з навчальної дисципліни, тестові завдання.

Формою проміжного та поточного контролю є контрольні роботи

Кількість балів		Критерії оцінювання
Денна ф/н	Заочна ф/н	
3	4	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
2	2-3	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	1	Володіє навчальним матеріалом але не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.
0	0	Робота відсутня

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та диференційованого заліку (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
80-89	B	Дуже добре	Добре	
70-79	C	Добре		
60-69	D	Задовільно	Задовільно	
50-59	E	Достатньо		
35-49	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- тести;
- доповіді, есе;
- індивідуальні завдання;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації результатів самостійної, індивідуальної роботи та наукових досліджень;
- контрольна робота;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
- диференційований залік.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів засвоєння програмного матеріалу з навчальної дисципліни «Нейропсихологія» передбачає поточний, проміжний та підсумковий форми контролю, які здійснюються на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення семінарських занять, при перевірці самостійних робіт та виконанні контрольної роботи і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з предмета.

При поточному контролі оцінюються наступні результати:

- відповіді на семінарських заняттях;
- контрольних робіт;
- результати виконання завдань самостійної роботи здобувача, передбачених навчальним планом; - для змішаної (дистанційної) форми навчання (відповіді під час занять в дистанційному режимі (на форумах, чатах, Zoom, Google Meet, Microsoft Teams тощо);
- результати виконання завдань самостійної роботи здобувача;
- результати виконання інших видів робіт (участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах, підготовка наукової статті).

Проміжний контроль здійснюється у формі контрольного заходу (тест, інтерпретація теоретичного питання; розв'язання практичних ситуацій (кейсів).

З навчальної дисципліни «Нейропсихологія» передбачено 2 контрольні (модульні) роботи. Здобувачів завчасно інформуються про терміни проведення і зміст контрольної (модульної) роботи. Результат поточного контролю визначається сумарно за всіма складовими поточного контролю.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку.

Перелік питань до поточного контролю

Поточний модульний контроль №1

1. Нейропсихологія як наука.
2. Основні етапи становлення нейропсихології як самостійної галузі психологічного знання.
3. Предмет і завдання нейропсихології.
4. Місце нейропсихології в системі наукового знання.
5. Напрями сучасної нейропсихології.
6. Методологічні принципи побудови нейропсихологічного дослідження.
7. Нейропсихологічні критерії норми та патології вищих психічних функцій.
8. Методи клінічного нейропсихологічного дослідження.
9. Методи експериментального нейропсихологічного дослідження.
10. Апаратурні методи дослідження в нейропсихології.
11. Специфіка застосування методів нейропсихології до дослідження вищих психічних функцій у дітей.
12. Проведення нейропсихологічного дослідження.
13. Статистична обробка експериментальних даних у нейропсихології.
14. Загальна характеристика методів нейропсихологічної реабілітації.
15. Розвиток головного мозку у філогенезі та онтогенезі в аспекті нейропсихології.
16. Анатомія та фізіологія головного мозку людини. Ділянки мозку, їх функції.
17. Кора великих півкуль головного мозку. Цитоархітектонічні поля.

18. Підкоркові структури мозку. Співвідношення функцій коркових і підкоркових структур у психічній діяльності людини.
19. Структурно-системна організація мозку людини.
20. Основні структурно-функціональні блоки мозку та їх взаємодія.
21. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій.
22. Вищі психічні функції як системи, їх складові.
23. Анатомічна та функціональна асиметрія мозку.
24. Теорія виникнення асиметрії мозку.
25. Видова та індивідуальна функціональна асиметрія мозку.
26. Розвиток асиметрії мозку в онтогенезі.
27. Взаємодія між півкулями мозку.
28. Праворукість та ліворукість.
29. Функціональна асиметрія мозку та патологія.
30. Розщеплений мозок.
31. Практичне значення вивчення латералізації психічних функцій.
32. Латеральна терапія.
33. Анатомія та фізіологія зорового аналізатора.
34. Модально-неспецифічні розлади уваги.
35. Модально-специфічні розлади уваги.
36. Методи дослідження розладів уваги.
37. Розлади наочно-дійового мислення.
38. Розлади наочно-образного мислення.
39. Розлади вербально-логічного мислення.
40. Методи дослідження розладів мислення.

Поточний модульний контроль №2

1. Елементарні сенсорні зорові агнозії.
2. Гностичні розлади зорового гнозису.
3. Предметна агнозія. Лицева агнозія.
4. Оптична просторова агнозія.
5. Літерна агнозія. Кольорова агнозія.
6. Симультанна агнозія.
7. Методи дослідження зорових агнозій.
8. Елементарні сенсорні тактильні агнозії.
9. Гностичні розлади тактильного гнозису.
10. Тактильна агнозія текстури об'єкта. Пальцева агнозія.
11. Тактильна алексія.
12. Соматогнозія.
13. Методи дослідження тактильних агнозій.
14. Елементарні сенсорні слухові агнозії.
15. Гностичні слухові агнозії.
16. Методи дослідження слухових агнозій.
17. Зорові тактильні та слухові галюцинації. Псевдогалюцинації.
18. Кінестетична апраксія. Просторова апраксія.

19. Кінетична апраксія. Регуляторна апраксія.
20. Методи діагностики апраксії.
21. Психологія мови та мовлення. Лінгвістичний аналіз мовлення.
22. Сенсорна афазія. Оптико-мнестична афазія.
23. Акустико-мнестична афазія. Акустико-гностична афазія.
24. Аферентна моторна афазія. Еферентна моторна афазія. Динамічна афазія.
25. Методи діагностики афазії.
26. Оптична алексія.
27. Мовленнєва алексія.
28. Методи діагностики алексії.
29. Мовленнєва аграфія.
30. Гностична аграфія.
31. Методи діагностики аграфії.
32. Неспецифічна акалькулія.
33. Специфічна акалькулія.
34. Методи діагностики акалькулії.
35. Модально-неспецифічна амнезія.
36. Модально-специфічна амнезія.
37. Корсаковський синдром, гіпо- та гіперамнезія, парамнезія, псевдоамнезія, постгіпнотична амнезія.
38. Методи діагностики амнезії.
39. Постійні емоційні розлади.
40. Пароксизмальні емоційні розлади.
41. Методи дослідження розладів емоційно-особистісної сфери.
42. Нейропсихологічні синдроми ураження потиличних, потилично-тім'яних і тім'яних відділів кори великих півкуль мозку.
43. Нейропсихологічні синдроми ураження зони ТРО та конвенситальної кори скроневого відділу мозку.
44. Нейропсихологічні синдроми ураження премоторних відділів кори.
45. Нейропсихологічні синдроми ураження префронтальної конвенситальної ділянки мозку.
46. Нейропсихологічні синдроми ураження префронтальної мідіобазальної зони мозку.
47. Нейропсихологічні синдроми ураження серединних неспецифічних структур мозку.
48. Нейропсихологічні синдроми ураження глибинних структур підкореневих півкуль мозку.
49. Загально мозкові симптоми та їх динаміка при судинній патології мозку.
50. Нейропсихологічні синдроми при артеріальних та артеріально-венозних аневризмах.
51. Нейропсихологічні синдроми при спазмах та оклюзуючих уражених мозкових судинах.
52. Методологічні принципи відновлення вищих психічних функцій.
53. Відновне навчання.
54. Методи відновлення мовлення, читання, письма та лічіння.
55. Методи відновлення інтелектуальної діяльності.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Нейропсихологія: об'єкт та предмет досліджень. Передумови виникнення та історія розвитку нейропсихології.
2. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій.

3. Вищі психічні функції. Визначення та характеристика поняття.
4. Нейропсихологічні симптоми. Первинні та вторинні нейропсихологічні симптоми.
5. Нейропсихологічні синдроми.
6. Мозкові механізми вищих психічних функцій.
7. Локалізаціонізм та екіпотенціалізм про локалізацію окремих психічних процесів.
8. Локалізація вищих психічних функцій: сучасні уявлення.
9. Міжпівкулева асиметрія мозку та міжпівкулева взаємодія.
10. Функціональна специфічність великих півкуль мозку.
11. Поняття аналізатора в нейропсихології.
12. Клінічна, експериментальна, реабілітаційна та психофізіологічна нейропсихологія, нейропсихологія дитячого віку: предмет та основні напрямки досліджень.
13. Зорові агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
14. Тактильні агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
15. Слухові агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
16. Розлади довільних рухів та дій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
17. Розлад довільної регуляції вищих психічних функцій: види, локалізація ураження, методи дослідження.
18. Розлади пам'яті при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
19. Розлади мовлення при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
20. Розлади мислення при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
21. Розлади емоцій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
22. Розлади уваги при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
23. Методи дослідження в нейропсихології. Методики нейропсихологічного дослідження.
24. Планування та проведення нейропсихологічного дослідження.
25. Дослідження уваги в нейропсихології.
26. Дослідження емоцій в нейропсихології.
27. Дослідження зорово-просторового гнозису в нейропсихології.
28. Дослідження соматосенсорного гнозису в нейропсихології.
29. Дослідження слухового гнозису в нейропсихології.
30. Дослідження рухів та дій в нейропсихології.
31. Дослідження мовлення в нейропсихології.
32. Дослідження читання в нейропсихології.
33. Дослідження пам'яті в нейропсихології.
34. Дослідження інтелектуальних процесів в нейропсихології.
35. Особливості нейропсихологічного дослідження дітей.
36. Основи нейропсихології дитячого віку.
37. Основи геронтонейропсихології.
38. Основи диференційної нейропсихології.
39. Основні шляхи відновлення вищих психічних функцій.
40. Нейропсихологія в системі нейрореабілітації.
41. Методи в психофізиці
42. Концепції та методи в науці про зір
43. Концепції та методи в аудіології

44. Концепції та методи в науці про мовлення
45. Перцептивні наслідки втрати слуху
46. Ідеаторний, ідеомоторний, конструктивний праксис.
47. Кінетична апраксія.
48. Нейропсихологічна діагностика рухових порушень.
49. Особливості динамічного, кінестетичного, просторового праксису.
50. Нейропсихологічний підхід к терапії рухових порушень.
51. Проблеми нейролінгвістики.
52. Психологічний аналіз акустичного сприйняття і повторення мовлення.
53. Сенсорна, акустико-мнестична, семантична, амнестична афазії.
54. Порушення й повторення звуків і складів при акустико-мнестичній і моторній формах афазії.
55. Дисфонії, браділалія і тахілалія, дислалія, дизартрія, дисграфія, дислексія при різних мозкових ушкодженнях.
56. Методи відновлення порушення мовлення.
57. Динамічна локалізація ВПФ.
58. Реорганізація функцій в онтогенезі.
59. Соціальний генез вищих психічних функцій.
60. Анатомічна й функціональна асиметрія в обробці інформації.
61. Проблема міжпівкульової взаємодії.
62. Домінантна півкуля.
63. Зона Брока і Вернике та їх роль у формуванні мовлення.
64. Розвиток домінантності у процесі онтогенезу.
65. Синдромний аналіз як основа нейропсихологічної діагностики.
66. Практичне значення вивчення матеріалізації психічних функцій.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Чаркіна О.А. Методичні матеріали з курсу «Нейропсихологія». Модулі 2-5 для студентів-бакалаврів 4 курсу (7 семестр) спеціальності 053 «Психологія». Кривий Ріг: вид-во КДПУ, 2020. 67 с.
2. Лісовенко А.Ф. Медична психологія: методичні рекомендації (для самостійної підготовки здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології). Одеса: Фенікс. 2020. 60 с.
3. Савенкова І.І. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Нейропсихологія та клінічна психологія». Миколаїв: Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського, 2019. - 136 с.

Допоміжна

1. Лупаїна І. С. Фізіологія людини з основами вікової фізіології / І. С. Лупаїна, А. М. Ляшевич // Методичні рекомендації. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 120 с.
2. Іглмен Д. Секрети нейропластичності: як мозок адаптується до нових викликів. Наш Формат, 2022. 308 с.
3. Анатомія і еволюція центральної нервової системи Навчальний посібник для студентів спеціальності «Психологія» Купчак С. В., Грицуляк В. Б., Долинко Н. П., Халло О. Є. Івано-Франківськ 2019, с. 138.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України. URL: <http://dnrb.gov.ua/ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

Міжнародні видання:

1. Kolb B. Fundamentals of Human Neuropsychology. New York: Worth Publishers, 2021, 912 p.
2. Sherman E., Hrabok M., Tan J. A Compendium of Neuropsychological Tests: Fundamentals of Neuropsychological Assessment and Test Reviews for Clinical Practice. Oxford: Oxford University Press, 2021, 1120 p.
3. Bush S.S., Yochim B.P. A Handbook of Geriatric Neuropsychology: Practice Essentials (Studies on Neuropsychology, Neurology and Cognition). London: Routledge, 2022, 604 p.
4. Ravdin L.D., Katzen H.L. Handbook on the Neuropsychology of Aging and Dementia. Springer, 2019, 525 p.

8. ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

Протокол від _____ 20__ р. № _____

Навчальний рік	Дана засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП